

ZARZĄDZENIE

Dnia 6 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

po rozpoznaniu w Izbie Karnej,
na posiedzeniu w dniu 6 listopada 2025 r.,
wniosku obrońcy skazanej **A. K.**,
sygnalizującego konieczność wznowienia z urzędu
postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem
Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2024 r., sygn. akt V KK 463/23,
oddalającym jako oczywiście bezzasadną m.in. kasację wniesioną
przez obrońcę skazanej od wyroku
Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 275/21,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Płocku
z dnia 18 grudnia 2020 r., sygn. akt II K 124/19,
na podstawie art. 542 § 1 i 3 k.p.k. *a contrario*

zarządził:

stwierdzić niedopuszczalność wznowienia postępowania z urzędu.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanej **A. K.** o wznowienie postępowania sądowego prawomocnie zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2024 r., sygn. akt V KK 463/23, oddalającym m.in. kasację obrońcy skazanej jako oczywiście bezzasadną. W uzasadnieniu tego wniosku obrońca skazanej podniósł, iż w sprawie zakończonej prawomocnym

wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 275/21 zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 k.p.k., z uwagi na nienależytą obsadę sądu. Obrońca wskazał, że okoliczność ta była podnoszona w kasacji wywiedzionej od powyższego wyroku, a tym samym postępowanie kasacyjne winno zostać wznowione.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanej, z uwagi na wskazywaną w jego treści, bezwzględną przyczynę odwoławczą, został potraktowany jako sygnalizacja podjęcia czynności z urzędu. Pismo to nie stanowi wniosku o wznowienie postępowania w rozumieniu przepisów rozdziału 56 k.p.k., stanowiąc wyłącznie sygnalizację możliwości zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, stanowiącej podstawę do wznowienia z urzędu prawomocnie zakończonego postępowania (zob. postanowienie SN z dnia 7 grudnia 2021 r., V KZ 39/21).

Tak też zgodnie wskazuje się w orzecznictwie i piśmiennictwie, uznając, iż wznowienie postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w związku z ujawnieniem się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony (zob. uchwała siedmiu sędziów SN z dnia 7 maja 2005 r., I KZP 5/05). Pismo sygnalizacyjne złożone w trybie art. 9 § 2 k.p.k. nie implikuje więc po stronie sądu, do którego je skierowano, ani prawa, ani obowiązku jego rozpoznania (zob. postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2022 r., IV KZ 55/21). Jednocześnie brak jest możliwości postąpienia z pismem sygnalizacyjnym tak, jakby stanowiło ono wniosek o wznowienie postępowania (zob. postanowienie SN z dnia 17 stycznia 2024 r., I KO 53/23; zarządzenie SN z dnia 23 listopada 2022 r., III KO 95/22).

Przed oceną przesłanek wskazanych w piśmie sygnalizacyjnym, należy odnieść się do samej dopuszczalności wznowienia postępowania w przedmiotowej sprawie, zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2024 r., sygn. akt V KK 463/23, oddalającego kasację jako oczywiście bezzasadną.

Odnosząc się zatem do kwestii dopuszczalności wznowienia postępowania kasacyjnego, podkreślić należy, że postanowienie Sądu Najwyższego o oddaleniu kasacji nie jest prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie sądowe w

rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k. W takiej sytuacji Sąd Najwyższy orzeka jedynie o niezasadności środka zaskarżenia, nie wkracza zaś w żadnym zakresie w sferę, w której wyrok kończący postępowanie, korzysta już z powagi rzeczy osądzonej. Powyższe oznacza, że wznowienie postępowania kasacyjnego zakończonego w Sądzie Najwyższym postanowieniem o oddaleniu kasacji jest niedopuszczalne z mocy ustawy. Stąd też postępowanie kasacyjne zakończone takim postanowieniem nie podlega wznowieniu. Inaczej natomiast przedstawia się sytuacja wówczas, gdy Sąd Najwyższy, po uchyleniu w wyniku kasacji prawomocnego wyroku, wydaje orzeczenie następcze rozstrzygając merytorycznie o przedmiocie procesu, a zatem zgodnie z art. 537 § 2 k.p.k. umarza postępowanie lub uniewinnia oskarżonego z uwagi na oczywistą niesłuszność skazania. Wówczas orzeczenie to jako rozstrzygające prawomocnie w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonego może podlegać wznowieniu (zob. postanowienie SN z dnia 12 kwietnia 2001 r., III KO 53/99; postanowienie SN z dnia 27 czerwca 2001 r., III KO 115/00; postanowienie SN z dnia 22 września 2003 r., IV KO 33/03; postanowienie SN z dnia 25 października 2006 r., V KO 64/06; postanowienie SN z dnia 21 marca 2007 r., IV KO 19/07; postanowienie SN z dnia 25 listopada 2010 r., V KO 87/10; postanowienie SN z dnia 19 sierpnia 2015 r., IV KO 46/15; postanowienie SN z dnia 1 sierpnia 2019 r., II KO 66/19; postanowienie SN z dnia 26 lutego 2020 r., V KO 108/19; zarządzenie SN z dnia 23 marca 2022 r., III KO 22/22; zarządzenie SN z dnia 21 grudnia 2023 r., II KO 137/23; postanowienie SN z dnia 28 marca 2024 r., I KO 52/23; zarządzenie SN z dnia 4 kwietnia 2024 r., II KO 38/24).

W pełni podziеляjąc argumentację przedstawioną w powyższych judykatach, będącą wyrazem wieloletniego i utrwalonego dorobku orzeczniczego Sądu Najwyższego, odrzucić należy stanowisko wskazujące na to, że argumenty natury ustrojowej i konwencyjnej wymagają eliminacji wypracowanego w doktrynie i orzecnictwie paradygmatu interpretacyjnego o celowości stosowania wąskiej wykładni art. 542 § 3 k.p.k. Zatem odmienna interpretacja terminu „postępowania sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem”, która w efekcie ma doprowadzić do wznowiania postępowań kasacyjnych na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (zob. postanowienie SN z dnia 27 czerwca 2023 r., III KO 15/22; postanowienie SN z dnia 20 maja 2024 r., I KO 30/24;

postanowienie SN z dnia 20 maja 2024 r., II KO 45/24) nie znajduje uzasadnienia prawnego (zob. postanowienie SN z dnia 18 lipca 2024 r., III KO 38/24). Słusznie przyjętego paradygmatu interpretacyjnego o braku możliwości wznowienia postępowania w omawianej sytuacji, nie mogą zmienić, ani rzekomy kryzys konstytucyjny, związany z ukształtowaniem obecnej Krajowej Rady Sądownictwa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., ani uchwała Sądu Najwyższego - Izby Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, która przestała obowiązywać, ani argumenty natury konstytucyjnej lub konwencyjnej (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 23 marca 2023 r., I KZP 17/22).

Powyższe rozważania zdecydowały o stwierdzeniu niedopuszczalności wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2024 r., sygn. akt V KK 463/23, oddalającego kasację jako oczywiście bezzasadną, które nie kończy postępowania sądowego w sprawie skazanej. Powyższe stanowi przeszkodę formalną dla rozpatrzenia wniosku o wznowienie postępowania.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, że wznowienie z urzędu postępowania w sprawie, której dotyczy sygnalizacja, jest niedopuszczalne z mocy ustawy.

Na powyższe zarządzenie zażalenie nie przysługuje.

[JJ.]

[a.ł.]